

Burgerinspreekrecht 17 september 2024

Beste raadsleden, college, burgers in de zaal en de mensen thuis,

Wederom maak ik gebruik van de gelegenheid om in te spreken, helaas moet dat in een opgejaagd tempo vanwege de tijdsdruk die wordt opgelegd.

De gemeente Renkum hecht veel waarde aan **burgerparticipatie**. In de Rijn & Veluwe van 11 september 2024 riep zij daartoe op met de volgende woorden: *“Praat mee, denk mee en doe mee met het maken van beleid en het uitvoeren van plannen. Uw stem is onmisbaar!”*.

Dat laat **Burgers Renkum aan Zet**, de werkgroep namens wie ik inspreek, zich geen 2 x zeggen. Ter nadere informatie: Burgers Renkum aan Zet is een actieve werkgroep van inwoners binnen de gemeente Renkum die zich richt op voorlichting en bewustwording van medeburgers over wat zich allemaal afspeelt in de gemeente met betrekking tot onderwerpen die burgers rechtstreeks raken maar waarbij zij desondanks niet (echt) betrokken worden. Daarbij moet gedacht worden aan onderwerpen zoals de uitrol van smart city Renkum, zonnepaneelvelden en asielopvang, stuk voor stuk onderwerpen die extreem veel geld kosten. Reden ook waarom we het daarover moeten hebben als we het over bezuinigingen hebben.

De gemeente verkeert al een tijd in zwaar weer. Die lijn zet zich door in 2025 als opmaat voor het rampjaar/**ravijnjaar 2026**, dat zo genoemd wordt omdat in dat jaar het Rijk de bijdrage aan de gemeenten flink terugschroeft.

(Het jaar 2026 nadert snel en brengt de nodige financiële uitdagingen voor gemeenten met zich mee. Dit ‘ravijnjaar’ wordt gekenmerkt door een drastische daling van de rijksbijdragen per inwoner, van 137 euro naar slechts 47 euro.

Uit: gemeente.nu)

De gemeente is voor driekwart van de inkomsten afhankelijk van het Rijk. Als daarin drastisch gesneden gaat worden, staat ons uitermate guur weer te wachten.

In de dekkingsvoorstellen begroting 2025 schrijft de gemeente dat de financiële situatie zorgelijk en onzeker is, dat er structureel meer geld wordt uitgegeven dan zij binnenkrijgt en dat **het besef er is dat middelen en capaciteit ontbreken om ambities te stapelen**. Dat het besef is doorgedrongen dat eerder uitgesproken ambities niet meer waargemaakt

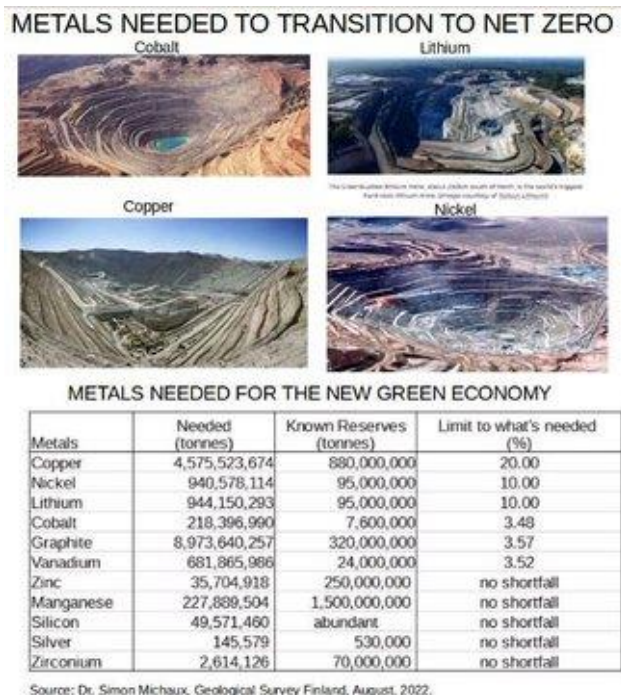
kunnen worden, is een hoopvol teken. De vraag is vervolgens welke ambities de gemeente zoal heeft. Daarvoor moeten we de **Omgevingsvisie** raadplegen, te vinden op de site van de gemeente, zijnde een lijvig boekwerk van maar liefst 85 pagina's dat ook best op een paar A4-tjes had gekund met als gunstig neveneffect een besparing van de (externe) loonkosten die daarmee gemoeid zijn.

In de omgevingsvisie staat dat de gemeente gestapelde **ambities** heeft **op het gebied van energietransitie, duurzame mobiliteit, klimaatadaptatie en circulariteit** en dat zij in een en ander ook nog eens een keer een **koploperspositie** in wil nemen. Prangende vraag is of de burgers dat ook willen. Die weten van niks, al was het maar omdat ze de 85 tellende Omgevingsvisie niet gespeld hebben.

Als het aan de gemeente ligt moet de gemeente in 2030 55% minder CO₂ uitstoot hebben en in 2040 (afgezet tegen 2050 in EU) klimaatneutraal zijn, waarmee gezegd wil zijn dat er netto geen gassen meer uitgestoten mogen worden die bijdragen aan klimaatverandering voortkomend uit klimaatopwarming. De gemeente is uit op een volledig duurzame energievoorziening, waarbij naast het opwekken van duurzame stroom energiebesparing een belangrijk speerpunt is. Die van 'duurzaamheid' doordrenkte ambitie zou de burgers wel eens duur kunnen komen te staan. Is duurzaam immers wel zo duurzaam of is het vooral heel duur?

In dat verband wordt verwezen naar de **VPRO Tegenlicht documentaire** <https://www.youtube.com/watch?v=vpiXdEsOmWE> met de titel: ***De schaduwkant van de energietransitie en digitalisering*** die opent met de zin dat wij weliswaar een groene wereld voor ons zagen zonder uitstoot, maar dat niemand daarbij de vraag stelde waar de metalen vandaan kwamen. Het antwoord op deze vraag haalt ons uit onze groene droom, ook wel greenwashing genoemd. De zeldzame metalen worden gewonnen buiten Europa, bv in China waar al kankerdorpen door ontstaan en er worden oorlogen voor gevoerd die op hun beurt vluchtelingenstromen op gang brengen. Verder geeft het rapport **Challenging Net Zero with Science** van bekende Amerikaanse klimaatwetenschappers aan, dat er geen wetenschappelijke basis is voor netto nul en dat het streven daarnaar zelfs

gevaarlijk is voor de mensheid. <https://clintel.nl/rapport-netto-nul-met-kennis-weerlegd/>

Over elektrische auto's

Dit is de batterij van een elektrische auto

Om deze te maken is veel erts nodig, o.a.:

- 3 ton nikkel-erts
- 5 ton kobalt-erts
- 12 ton koper-erts
- 12 ton lithium-erts

De Caterpillar 944A die de grond transporteert verbruikt alleen al 1.000 Lit. diesel/2uur plus al de andere machines die eraan te pas komen!

Hiervoor moet men ca. 250 ton aarde bewerken om deze grondstoffen te winnen: "zero emissie" auto.

- 12 kg lithium
- 13 kg nikkel
- 22 kg mangaan
- 7 kg kobalt
- 200 kg aluminium, staal en plastic

Uiteindelijk heb je dan een zogenaamde "zero emissie" auto.

Die misschien 10 jr. meegaat.

Het lijkt erop dat het **groene sprookje** zo zoetjes aan uit elkaar aan het spatten is, getuige ook de **ingestorte vraag naar zonnepanelen en elektrische auto's** met een **golf aan faillissementen** als gevolg daarvan waarvoor hierbij verwezen wordt naar een losse greep van dagelijks te verschijnen mediaberichten:

- over de teloorgang:

<https://fd.nl/bedrijfsleven/1530578/golf-aan-faillissementendoor-ingestorte-vraag-naar-zonnepanelen>

<https://www.gelderlander.nl/nieuws/en-weer-is-een-bedrijf-in-zonnepanelen-omgevallen-een-jaar-geleden-in-de-top-8-van-nederland-nu-zijn-we-failliet~ada5b82a8/>

<https://www.volkskrant.nl/economie/eneco-trekt-zich-terug-uit-bouw-grootste-nederlandse-windpark-op-zee-de-risico-s-zijn-te-groot-geworden~b7afa806/?referrer=https://www.google.com/>

<https://www.360magazine.nl/china-elektrische-autos-buiten-werking-na-faillissementen-bij-producenten/>

<https://www.autoweek.nl/autonieuws/artikel/chinese-ev-fabrikant-hiphi-vraagt-faillissement-aan/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

<https://www.bright.nl/nieuws/1207173/fisker-nu-echt-failliet-elektrische-automaker-voor-de-tweede-keer-bankroet.html>

<https://www.faillissementsdossier.nl/nieuws/23730/autoverhuurder-hertz-dumpt-tienduizenden-elektrische-autos-om-nieuw-faillissement-te-voorkomen.aspx>

<https://topgear.nl/autonieuws/volkswagen-ziet-vraag-naar-evs-stagneren-blijft-voorlopig-investeren-in-benzinemotoren/>

<https://www.ad.nl/auto/particuliere-koper-vreet-ze-niet-tegenwind-elektrische-auto-brengt-eu-deadline-in-gevaar~abb1da01/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F->

- en over het brandgevaar:

<https://www.autovisie.nl/nieuws/brandweer-zorgen-elektrische-autos-accu/>

<https://nos.nl/artikel/2479558-brandweer-pleit-na-brand-in-woonblok-voor-strengere-bouwregels-zonnepanelen>

Al met al lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat de gestapelde **ambities vooral duur** zijn en daarom beter van tafel kunnen. Dat betekent concreet een **streep door de zonnepaneelvelden** dat meteen behoud van natuur-en landbouwgronden oplevert (<https://www.gelderlander.nl/renkum/waarom-gaat-renkum-ondanks-bezwaren-toch-door-met-zonnenvelden~a01429fe/>), een **streep door de smart city** (waarvoor de gemeente 3 miljoen heeft gebudgetteerd, zijnde de directe kosten, waarschijnlijk beperkt tot de lantaarnpalen en armaturen), want bij een instortende markt van elektrische auto's is er geen behoefte meer aan laadlantaarns, die zijn dan een sta in de weg zijn wat alleen maar leidt tot verrommeling van het straatbeeld wat wij niet willen. Aan overige smartcity-toepassingen zoals camera, gezichtsherkenning, geluid en geursensoren hebben de burgers geen behoefte. Klinkend voordeel daarbij is dat de straten (1 op de 3) in de gemeente niet meer opgebroken hoeven te worden om er dikke stroomkabels in te leggen vanwege het gigantische stroomgebruik dat een smart city nodig heeft, wat op zich op gespannen voet staat met het speerpunt van de gemeente om juist energie te besparen ipv te verspillen. Er hoeven ook geen wou ambtenaren meer ingeschakeld te worden om 295 documenten vrij te geven waarop al jaren gewacht wordt. Ook hoeven er

geen advocaten meer ingevlogen te worden om raadsvergaderingen bij te wonen. Ook een reeks aan extern ingehuurde projectleiders en overige inhuur kan thuisblijven. Verder riskeert de gemeente dan ook geen boete meer van de Autoriteit Persoonsgegevens, omdat zij niet voldoet aan de verplichting risico-analyses (DPIA's) op te stellen.

De bonus op dit alles, te weten het schrappen van zowel zonnepaneelvelden als de smart city met (ingebouwde) small cells is toch wel dat het de gezondheid van de flora en fauna en dus ook de burgers ten goede komt, want onderzoek van de **Gezondheidsraad** uit 1975 heeft uitgewezen dat **elektromagnetische velden** een **nadelig effect** hebben **op onze cellen, ons bloed en onze hersenen.**

<https://www.huizernieuws.nl/zorg-gezondheid/zorg-gezondheid/340715/burger-initiatief-op-naar-een-stralende-toekomst-wil-aandacht>

Tel uit je winst op alle fronten.

Hoeveel een en ander precies in het laatje brengt, zal aan de hand van projectbegrotingen moeten blijken waarin de kosten van alle deelprojecten die onder de koepel van deze projecten vallen plus de FTE's van ambtenaren en externen opgenomen zijn. Uit een meerjarenbegroting blijkt in ieder geval al dat de kosten voor organisatie, ruimtelijke ontwikkeling, omgeving en die voor energie en klimaat de laatste 2 jaar de pan zijn uitgerezen.

Een ander project waarvan een projectbegroting overgelegd dient te worden, is de asielopvang met betrekking tot kosten opvang, sociale voorzieningen, zorg en veiligheid (wat betreft deze post zien we ook een fikse kostentoeename in 2024) e.d. Het begint er qua asielopvang op te lijken dat de gemeente de gemeente Arnhem die nummer 1 asielopvang is naar de kroon wil stoten. <https://www.gld.nl/nieuws/8173946/arnhem-was-al-nummer-een-asielopvang-en-laat-nu-ook-acht-opvangschepen-blijven>
Een dergelijke ambitie dient afgezet te worden tegen de wachttijd van 15 jaar voor 2000 woningzoekenden in onze gemeente.

Last but zeker not least vraagt Burgers Renkum aan Zet nog aandacht voor de **begrotingspost organisatie** die in 2024 maar liefst een kwart van de totale

inkomsten van de gemeente opslokt, afgerond **25 miljoen van de 100**. Dat vraagt om een nadere verklaring, zeker nu deze post in 2019 nog afgerond 15 miljoen bedroeg, dus **een toename in 5 jaar met 10 miljoen!!!** Het is aan de gemeente hier nadere verantwoording over af te leggen. Daarbij mag zij ook uitleggen hoe zij aan de burgers kan verantwoorden dat zij in tijden van zwaar weer het presteert **een 4^e wethouder** aan te stellen (**kosten 4 ton incl wachtgeld**) welke aanstelling ook nog eens geen recht doet aan de verkiezingsuitslag van 2 jaar geleden want die rechtvaardigt de verdeling van maar liefst 2 GL wethouders, 1 van D66 en 1 van GB geenszins.

Onderstaande tabel toont de uitslag van de verkiezingen voor de gemeenteraad met het aantal en percentage stemmen per partij dat in de gemeente Renkum bij de meest recente Gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 is gegeven:

Partij	Aantal stemmen	Percentage stemmen
GemeenteBelangen Renkum	5.288	34%
GroenLinks	2.961	19%
VVD	2.290	15%
D66	2.044	13%
PvdA	1.898	12%
CDA	1.171	7,5%

Resumerend en afsluitend moet opgemerkt dat het niet zo ingewikkeld is bezuinigingen op te sporen en door te voeren. Je kijkt gewoon naar de posten die de afgelopen jaren zijn geëxplodeerd, zijnde de posten die zojuist zijn toegelicht, oftewel posten die verband houden met de gestapelde ambities van de gemeente waarvan de gemeente nu zelf ook doorheeft dat die geen doorgang meer kunnen vinden en dus moet er dus uitgerekend in die posten geschrapt worden. Een en ander levert al gauw **een besparing op van, schrik niet: meer dan 32 miljoen**.

Als volgt uit te splitsen:

Het gaat om de volgende posten waarvan heel opvallend is dat die de laatste jaren, als je ze bekijkt vanaf 2019 de pan zijn uitgerezen. De vraag die daarbij gesteld dient te worden wat daarvan de reden zou kunnen zijn. Zoek die maar bij de gestapelde ambities, alle kosten die nodig zijn voor de digitale infrastructuur drukken loodzwaar op de posten omgeving, wegen en

straten, ruimtelijke ordening, energie en klimaat, organisatie. Ziedaar het belang dat de gemeente inzichtelijk maakt waar zij al die extra miljoenen over de afgelopen jaren aan uitgegeven heeft door middel van overlegging van projectbegrotingen.

De uitschieters van 2019 naar 2024 zijn:

- Organisatie van € 14.900.000 in 2019 naar € 24.600.000 in 2024
 - Omgeving van € 20.700.000 in 2019 naar € 28.200.000 in 2024
 - Zorg en veiligheid van € 2.944.000 in 2019 naar € 7.028.000 in 2024 (met een stijging van 3 miljoen van 2023 naar 2024!)
 - Wegen en straten van € 3.526.000 in 2019 naar € 4.513.000 in 2024
 - Ruimtelijke ordening van € 1.233.000 in 2019 naar € 4.372.000 in 2024
 - Energie en klimaat van € 244.000 in 2019 naar € 1.182.000 in 2024
 - Organisatie en bedrijfsvoering van € 9.726.000 in 2019 naar € 14.685.000 in 2024
 - Overig en onvoorzien van € 1.727.000 in 2019 naar € 6.023.000 in 2024.
-

Circa 36 miljoen te besparen volgens nadere berekening

Laten we het dus niet over de hondenaafvalzakjes hebben, de buurtbus, de veerpont, de bibliotheek, het bos-en groenonderhoud, de afvalophaalfrequentie, het afvalstation, allemaal basisvoorzieningen die intact kunnen blijven. Ook de OZB belasting hoeft niet als een raket omhoog te schieten. Een dergelijke discussie op detailniveau leidt af van de grote miljoenen uitgaven die de deur uitvliegen.

Is gesproken. Burgers Renkum aan Zet.

PS:

De presentatie werd tot 2 maal toe onderbroken door de voorzitter, de eerste keer zelfs binnen de strakke, ijzeren termijn van 5 minuten. Dat komt de burgerparticipatie die de gemeente en de raad zegt zo belangrijk te vinden niet ten goede. Het lijkt er daarbij op dat burgerparticipatie slechts op prijs wordt gesteld als er naar de mond wordt gepraat. Dat is een spijtige constatering.